

AMERIKA ESPERANTISTO

FEB., 1922

OFFICIAL ORGAN
of
THE ESPERANTO ASSOCIATION
of
NORTH AMERICA

AMERIKA ESPERANTISTO

OFFICIAL ORGAN of
The Esperanto Association of North America, Inc.

a propaganda organization for the furtherance of the study and use of the
International Auxiliary Language, Esperanto.

Yearly Memberships: Regular \$1.00; Contributing \$3.00; Sustaining \$10.00; Life Members \$100.

CO-EDITORS: NORMAN W. FROST

H. M. SCOTT

MRS. I. M. HORN

CLUB DIRECTORY

This department is conducted solely for the benefit of our organized groups throughout the country. It furnishes a means of keeping in close touch with the work in other cities, for the exchange of ideas and helpful suggestions, and for the formation of valuable friendships in a united field of endeavor.

BERKELEY, CALIF.

Berkeleya Esperanta Rondo.—Vinton Smith, Secy., 586 Lake Park Ave., Oakland, Calif.

OAKLAND, CALIF.

Oakland Esperanta-Rondo; L. D. Stockton, Secretary, 420 15th St.

SAN FRANCISCO, CALIF.

San Francisco Esperanto Rondo; meets second Monday eve., 414 Mason St., Santa Clara Hall.

Esperanto Association of California, Inc., meets first Tuesday evenings, Room 121 Chronicle Bldg., San Francisco. M. D. Van Sloun, Sec'y, 946 Central Ave.

MONTREAL, CANADA.

Montreal Esperanto Association meets each Tuesday and Thursday at 8.15 P. M. in Room 13, The Tooke Bldg., Sec., Miss E. Strachan.

Esperanto meetings every Saturday evening at 8 P. M. at 20 Selkirk Ave. ALL are welcome.

TORONTO, CANADA.

The Toronto Esperanto Club meets every Saturday at 7 P. M. at the Friends' Meeting House, cor. Maitland & Jarvis Sts. Sec., E. M. Gundy, 173 Spadina Road.

WASHINGTON, D. C.

La Kabea Esperanto Klubo meets every Wednesday, at 8.30 P. M., at the Thomson School, XIIth and L Sts., N. W. Sin turnu al B. P. M., 1918 Sunderland Place.

Kolumbia Esperanto Asocio. Public meeting third Wednesday of each month, 8.30 P. M., XIIth and L Sts., N. W. Free class at 7.30 P. M. every Wednesday, same address.

CHICAGO ILLS.

La Gradata Esperanto-Societo, Dvorak Park. Jaroslav Sobehrad, Sec'y, 5625 23rd Rd., Cicero, Ill.

La Esp. Oficejo. 1669 Blue Island Ave. Kunvenas 2an kaj 4an sab. ĉiumonate. 19

ROCKFORD, ILLS.

Scandinavian Esperanto Institute, 1217 Seventh Ave.

BOSTON, MASS.

Boston Esp. Soc., 507 Pierce Bldg., Copley Sq. Meets Tues., 7 P. M. Miss A. Patten, Sec.

WORCESTER, MASS.

Worcester County Esperanto Society. Business Institute, every Friday, 8.00 P. M.

PORTLAND, ME.

Portland Esperanto Society, Mrs. E. C. Flint, Sec., 16 Sherman St.

Groups are listed for 12 issues of the magazine, at a cost of only 25 cents for the two-line insertion. Extra lines are 10 cents each additional. The heading,—name of city or town—is inserted free. This matter warrants the immediate attention of every club secretary. Group Charter—\$1.00.

DETROIT, MICH.

Detroit Esperanto Office, 607 Breitmeyer Bldg., open daily. Library at disposal of everybody daily, 7 A. M.-9 P. M., except Tues. and Fri. Classes meet Tues. and Fri., 8.10 P. M.

La Pola Esperanto Asocio, 1507 E. Canfield Ave. B. Lendo, Sek. 3596—29th St.

HEBRON, NEBRASKA.

La Hebrona Grupo kunvenas ĉiun Jaŭdon 8 P. M., 660 Olive Ave., kaj ĉiun Dimanĉon 10 A. M., 500 Olive Ave. Roland Jeffery, Pres., Harry Hogrefe, Vice-Pres.

HOBOKEN, N. J.

"I.O.O.F. Esperanto Club No. 1 of Greater N.Y." meets every Tuesday at 8.30 P. M. in 61 First St., 3rd Floor West. All welcome. Pres., Mrs. M. O. Haugland; Sec'y Wm. Preusse; Instructor, A. Mendelson. Address all communications to the secretary at above address.

NEW YORK CITY, N. Y.

The New York Esperanto Society, Miss L. F. Stoeppler, Sec., 105 West 94th St. The Barĉo, or Esperanto Supper, is held on the fourth Sunday of each month 6.45 P. M. at Hotel Endicott, 81st St. and Columbus Av.

La dimanĉa kunveno, al kiu ĉiuj estas bonvenaj, okazas je la tria horo, posttagmeze, ĉiun dimanĉon, ĉe la loĝejo de S-ro Joseph Silberrnik, 229 East 18th St., Manhattan.

CLEVELAND, OHIO.

La Zamenhofa Klubo; S. Kozminski, Sek., 3406 Meyer Ave.

ERIE, PA.

La Pola Studenta Societo, Prof. E. Bobrowski, ing., St. John Kanty College eldonas ½-jaran ĵurnalon, "La Studento," ĵara abono \$1.00.

PHILADELPHIA, PA.

Phila. Esp. Soc. Headquarters 133 N. 13th St. Rondeto de Litovaj Esperantistoj, 2833 Livingston St.

Esperanta stelo de Polujo. Sekr., S. Zysk. Kunvenas mardon vespere inter 8-10 h., 507 N. York Ave. 19

PITTSBURGH, PA.

Esperanto Sec., Academy of Science and Art. J. D. Hailman, Sec., 310 S. Lang Ave. Fridays, 8 P. M.

MILWAUKEE, WISC.

Hesperus Esperantists. S-ino B. H. Kerner, Sek., 629 Summit Av., 3d Tuesdays, 8 P. M. 19

Amerika Esperantisto

American Esperantist

WEST NEWTON 65, MASS.

Subscriptions, etc. to Boston Office, redakcia adreso, 12 Ash St. Pl., Cambridge 38, Mass.

Entered as second-class matter May 15, 1913, at the Postoffice at West Newton Station, Boston, Mass., under the Act of March 3, 1879.

One Dollar a Year.

Single Number 10 Cents.

Po Dudek Respond-Kuponoj aŭ Du Spesmiloj (Oraj) Jare. •

Every article in this magazine (unless expressly excepted) may be translated or reprinted without further permission.

Published Monthly by

THE ESPERANTO ASSOCIATION OF NORTH AMERICA

The Esperanto Office, Pierce Bldg., Copley Sq., Boston, Mass., Usono.

Vol. 29.

February, 1922

No. 4. *u*

A WORLD TONGUE A CRYING NEED

"Conferences between Nations Demonstrate This—Esperanto or Mediaeval Latin"

Absolutely without advance notice came to us January 23rd the encouraging word that Colonel House declares there must be an international language for use in diplomacy and commerce. This Public Ledger copyright interview from the quiet but none the less weighty member of the American Peace Delegation to Versailles, indicates that the foremost men of America are waking up to actualities. The interview states:

"There are few things more necessary to a better understanding between nations than a universal language to be used in commerce and diplomacy.....

"Every one familiar with that [Versailles] Conference knows how much Orlando, the Italian prime minister, was handicapped because of his inability to communicate with his English and American colleagues except thru an interpreter.

"At Washington it is the French who have suffered. There was no one among the heads of their delegation who could speak English except the genial and scholarly Jusserand. What they lost in prestige because of this is a matter for speculation, but that it was great no one at the conference will deny.

"....these two conferences have been successful, so far as the machinery of language is concerned, by chance."

Not only international conferences, he goes on to tell us, but also commerce, science, and literature, and, in fact, the peoples of the world need the common tongue.

We could almost imagine that here was one of our own propagandists talking, but no, it was one of the great movers of the world, with expert knowledge whereof he spoke, coming unheralded into our ranks. Is it now to be recognized, what we have so long proclaimed, that the harmony of governments must be based upon the harmony of the peoples, and the harmony of the peoples upon a common spiritual culture, a common body of ideas and purposes, which **only a common tongue** can transmit and everywhere and continuously maintain?

Of course some of the newspaper editors got mixed up over the meaning of "universal"; thought this meant to do away with English, newspaper English. A Chicago Daily News editorial for January 27 is so apposite that we commend it to their attention:

"Not everybody realizes how little is demanded by the advocates of a universal language. They have no thought of superseding national tongues. Their idea is to supply a convenience, like travellers' checks. For the ordinary traveler a very little Latin or Esperanto would suffice. The stranger could order taxis, inquire directions and order meals or drinks, with only 200 words or so from the language of Erasmus or Zamenhof.

"For international conferences of scholars and professional men the trick would be still simpler, since these fraternities already have common linguistic bases. Every little science has a lingo of its own. The universal lingo need supply only a set of links to tie the technical terms together. A congress of psychanalysts, talking Freudian to begin with, would need only a few verbs and prepositions to hook up their phobias and manias. Socialists talking Marxian, league of nationites talking Wilsonian, financiers, doctors, dentists, and other professional men all have the same initial advantage.

"The scientific technologies are already world languages in the rough. A small measure of world language to serve as mortar for these scientific bricks seems a simple and practical proposal."

The world, says Colonel House, "has a choice between Esperanto and Mediaeval Latin."

* * * * *

But what of the alternative: Esperanto or Mediaeval Latin? What is mediaeval Latin? Dr. Zamenhof's boyhood dream was at first of a world talking Latin, and whatever was of value in that language and consistent with logic and law and modern needs will be found in the **modern** Latin [=Esperanto]. See Verax, Vortaro.

We shall have to admit our incompetence as to mediaeval Latin; we studied only six years at the ancient variety, and—well, as to that kind, we would prefer some later intermediary speech: say French, or Arabic, or even Chinook jargon. We understand that in the Middle Ages people got hopeless of learning Latin grammatically, so wrote it

'most any old way, what few wrote it at all; but that is not, perhaps, what is referred to. Probably what is meant is a use of the entire Latin lexicon [!] but without inflection; the use of the ablative or root only, with or without prepositions, etc., to indicate changes in time, case, and the like. Any Latin teachers who wish to introduce this kind of Latin instead of the classical may be assured of the sympathy of their pupils. Half a loaf is better than none.

"Armi e viri mi cant, qui tanta insomnia bello....."*

It is admissible that for the scholar or scientist who already possesses a good fund of school Latin, the mediaeval idea is plausible; it is a half-way step to modern times; the main point of distinction between it and Esperanto lies in the fact that Mediaeval Latin is a theory of how to make it easy for the scholar and user of technical terms, and leaves it difficult or impossible for the common people to acquire the common element of everyday speech. It is, therefore, rather a confession of the practical impossibility for the learned of classical Latin—itsself a discordant conflation of elements Etruscan, Italic, and Greek, probably never used for natural human intercourse even by the Latins themselves—than even in theory a serious competitor of Esperanto.

Ancient Latin was so difficult that its own people abandoned it, mediaeval Latin was so difficult that the lay world definitely threw it overboard, and Esperanto is so easy that the many will and can and are learning it, while Latin of any sort is but a ghost of the drear past to which there is—thanks' be!—no return. Forward, not back! "De world do move."

*This is merely our guess at how Med. Latin would look; non-Latinists may freely translate, perhaps, "Ah, I am weary, I can't quit such a tantalizing pipe dream."

LA LEIPZIGA FOIRO

Dr. Dietterle, direktoro de la Saksa Esperanto-Instituto.

Dufoje en ĉiu jaro, printempe kaj aŭtune en Leipzig okazas la Specimena Foiro, granda internacia aranĝo, kiun vizitas aĉetantoj el ĉiuj landoj; ili provizas sin ĉi tie por la sekvanta duonjaro je komercaĵoj, kiuj en neniu loko de la mondo estas prezentataj al ili samkvante kaj samdiverse. La Leipziga Foiro ne dum mallonga tempo fariĝis tia, kia ĝi estas hodiaŭ. Ekonomia institucio, kiel ĝi, kiu evoluis ne forigebla perilo por la internacia komerco kaj ties komercaĵinterŝanĝo, kiu konstante alvenigas centmilojn da vizitantoj el la en- kaj eksterlando: ĝi bezonis, por atingi tion, longan tempon, kiu samtempe donis al ĝi maturecon kaj firmecon. La Leipziga Foiro historie evoluis dum jarcentoj, kaj ankaŭ depost la tempo, kiam el komercaĵvendejo ĝi fariĝis specimenekspozejo, jam pasis kelkaj jardekoj. Sed la ĵus menciita transformiĝo estis la komenco de ĝia moderna evoluo, kaj la Leipziga Foiro poste fariĝis unu el la plej gravaj institucioj, ne nur en la Germana, sed ankaŭ en la eksterlandaj komercinterrilatoj.

La esenco de la Leipziga Foiro estas jeno: Komence de marto kaj fine de aŭgusto en ĉiu jaro la fabrikistoj kaj pogrاندvendistoj de preskaŭ ĉiuj industriaj branĉoj ekspozas dum unu semajno specimenojn de siaj fabrikaĵoj; kaj la aĉetistoj de la grandaj magazenoj, de la plej gravaj pomalgrandaj vendejoj kaj de la plej eminentaj aĉetunuiĝoj venas en la sama semajno el la en- kaj eksterlando Leipzig-on, por fari tie ĉi siajn mendojn—mendojn, kies valoro ĉiujare sumiĝas je miliardoj. La vizito de la Foiro estas grandega, kaj precipe post la milito ĝi kreskis neatendite, ne nur sekve de tio, ke la Leipziga Foiro nun ree estas alirebla por eksterlandanoj, sed ĉefe tial, ĉar la ekonomia utilo de tiu ĉi Foiro en vastaj rondoj de la Germanaj industriistaro kaj komercistaro estas nun atentata multe pli ol antaŭe, ĉar la grandaj perdoj en la milito kaj la premantaj pakkondiĉoj devigas plene eluzi ĉiujn ekonomiajn aranĝojn, kiuj ŝparigas tempon kaj monon. Kaj tia aranĝo estas la Foiro, en kiu la plej granda negoco povas esti farata per la plej malgrandaj elspezoj, dum la plej mallonga tempo kaj sur la plej malvasta loko.

Ĉio ĉi klarigas la rapidan kreskadon de Leipziga Foiro, kiun plej bone ilustras la ĉiam altiĝanta nombro de la vizitantoj. Printempe 1902 oni notis en la Leipziga Foiro 2659 firmaojn, en la lasta antaŭmilita Foiro (printempo 1914) la nombro jam estis 4253. Post komprenebla malaltiĝo en la unuaj jaroj de l' milito oni notis aŭtune 1918 5476 ekspozantojn, kiu nombro poste altiĝis salte: printempe 1919, 8325; printempe 1921: pli ol 15,000 da ekspozantoj.

Al tiu ĉi rapida kreskado de la nombro de l' ekspozantoj respondis ankaŭ la nombroj de la vizitantoj entute: aŭtune 1915 ĉirkaŭ 18,000, aŭtune 1919 pli ol 11,800, printempe 1921 pli ol 130,000.

La nombron de la ekspozantoj en Leipzig (printempe 1921: 15,000 aŭtune 1921: 13,000) la sumo de la ekspozantoj de ĉiuj aliaj Germanaj Foiroj atingas eĉ ne de malproksime; ĉar la lasta aŭtuna Foiro (1921) en Frankfurt an Main havis nur 2,862, en Koenigsberg 2,050, en Breslaŭ 1,500 ekspozantojn. Tre granda parto de l' vizitantoj de la Leipziga Foiro estas eksterlandanoj, ekz. printempe 1910: 3,198, aŭtune 1918: 6,431, kaj poste la nombro kreskis konstante kaj atingis printempe 1921 sian plej altan ĝis nun punkton: pli ol 25,000.

La uzebla loko por la ekspozitoj de la Leipziga Foiro sumiĝas je ĉirkaŭ 250,000 kvadratmetroj, kiun areon aliaj Foiroj eĉ ne de malproksime atingas.

Niaj samideanoj havos certe apartan intereson por la fakto, ke la Leipziga Foiro propagandas ankaŭ Esperanto kaj fondis apartan Esperanto-Fakon. Tiu ĉi institucio ne nur staras sur la papero, sed efektive—kaj bonege—funkcias. Tie oni povas ricevi ĉiujn informojn pri la foiro: la adreso estas:

“Esperanto-Fako Messamt, Leipzig, Markt 4.”

Estas dezirinde, ke la samideanoj multnombre uzu ĉi tiun informojn!

(Por pli longa ilustrita priskribo de tiu ĉi foiro, vidu Esperanto Triumfonta no. 62, kiu donacas pogrande por uzo ĉe komerco tiun specialan numeron.)

IMPORTANT STATE PAPERS IN ESPERANTO GRAVAJ STATDOKUMENTOJ

La Kvar-Regna Traktato

Freŝdate proponita ĉe l' Arma Konferenco en Washington.
(The New Four-Power Treaty.)

Usono, la Brita Imperio, Francujo kaj Japanujo,
Kun la celo konservi la ĝeneralan pacon kaj subteni siajn rajtojn
rilate al siaj insulaj posedaĵoj kaj insulaj subregnoj en la regiono de
la Pacifika Oceano,

Decidis fari tiusence traktaton kaj difinis kiel siajn plenpovulojn
La Prezidanton de Usono,
Lian Reĝan Moŝton la Reĝon de l' Unuigita Regno Granda Brit-
ujo kaj Irlando kaj de la britaj subregnoj preter la maroj, Imperies-
tron de Hindujo,

Kaj por la Subregno Kanado,
Por la Civito Aŭstralio,
Por la Subregno Nova Zelando,
Por Hindujo,
La Prezidanton de la Franca Respubliko,
Lian Reĝan Moŝton la Imperiestron de Japanujo,
Kiu, komunikinte siajn plenajn povojn, legitimitajn, interkon-
sentis jene:

I. La moŝtoj kontraktanoj interkonsentas respekti reciproke siajn
rajtojn rilate al siaj insulaj posedaĵoj kaj insulaj subregnoj en la re-
giono de la Pacifika Oceano.

Se naskiĝus inter iuj el la moŝtoj kontraktanoj disputo devenanta
de iu Pacifika demando kaj tuŝanta iliajn diritajn rajtojn, kiu ne kon-
tentige solviĝus per la diplomatio kaj verŝajne ĝenus la harmonian
akordon nun felice ekzistantan inter ili, ili invitos la ceterajn moŝtojn
kontraktanojn al kuna konferenco, al kiu la tuta temo estos submetata
por konsiderigo kaj ĝustigo.

II. Se la diritaj rajtoj estos minacataj per atakema agado de iu
alia ŝtatpotenco, la moŝtoj kontraktanoj komunikos inter si plene kaj
malkaŝe, por interdecidiĝi pri la plej efikaj rimedoj uzotaj, kune aŭ
aparte, por trafi la bezonojn de la speciala situacio.

III. Tiu ĉi interkonsento funkciadu dek jarojn depost sia ekefiko,
kaj post fino de tiu periodo ĝi daŭre funkciadu, tamen kun rajto de iu
ajn el la moŝtoj kontraktanoj ĝin fini post dekdu-monata avizo.

IV. Tiu ĉi interkonsento estu konfirmata kiel eble plej baldaŭ
laŭ la konstituciaj metodoj de la moŝtoj kontraktanoj kaj ekefiku je
depono de la konfirmoj, kiu havu lokon en Washington, kaj ĉe tio la
interkonsento inter Granda Britujo kaj Japanujo, kiu fariĝis en Lon-
don, 13 Julio, 1911, eksigu.

Tradukis H. M. S.

Alia Profitegisto.—“Dek mil frankojn por tiu malnova pentraĵo?”
Mi povus kompreni se vi postulis tiom por moderna pentraĵo, konsid-
erante la nunan prezon de oleo, sed dum la dekoka jarcento oni povis
aĉeti oleon po unu cendo la litron!” —Le Pele Mele.

XIVa UNIVERSALA KONGRESO DE ESPERANTO
 en Helsinki (Helsingfors), la 6.—12. de Aŭgusto, 1922

EL DUA KAJ TRIA KOMUNIKOJ

Aliĝo.—En la 1a komuniko la L.K.K. promesis, ke samideanoj, kiuj jam nun aliĝas, sed pro neantaŭviditaj kaŭzoj ne povos ĉeesti la kongreson, ricevos 75% de la pagita kotizo. Post plua pripensado kaj konsiliĝo kun la K.K.K. la L.K.K. tamen trovis tian aranĝon nebla kaj per tio ĉi reprenas la promeson.

Ni volas atentigi al la kongresanoj, ke se ĉiu aliĝanto havigos al la kongresa kaso donaceton egalvaloran al sia kotizo, la financoj de la kongreso estos sur firma fundamento.

Kongresa afiŝo.—La L.K.K. eldonos, laŭ skizo farita de la artisto S-ro Eric Vasstrom, belan kongresan afiŝon en 3 koloroj, kiu estos dissendata por elpendigo en 9,000 ekzempleroj ĉirkaŭ la tuta mondo al la delegitoj de U.E.A., esp. grupoj, vojaĝoficejoj, ktp.

Ekskursoj.—Dum la kongresa semajno ekskursoj—krom en la apudajn ĉirkaŭaĵojn de la urbo—versajne ne okazos, pro la longaj distancoj.

“Vojaĝado en Finnlando.”—En komenco de la jaro estos reeldonata, en kunlaboro kun la Turista Societo de Finnlando la ilustrita gvidlibro, “Vojaĝado en Finnlando,” kiu interese priskribas la vidindaĵojn de nia lando. La teksto estos tute nova kaj pligrandigita, kaj la ilustraĵoj multaj kaj belaj.

Gazeta propagando.—Ĉar estas dezirinde fari propagandon pri la XIVa ne nur en la Esperanta gazetaro sed ankaŭ en la ĉiunacia, la L.K.K. petas samideanojn en ĉiuj landoj, ke ili penu fari interkonsenton kun la gazetoj de sia urbo pri publikigo de antaŭkongresaj novaĵoj, kiujn la samideanoj povos fari laŭ la komunikoj, kaj de postkongresa raporto, kiun la L.K.K. verkos kaj sendos al petintoj. Ankaŭ ilustraĵojn de la kongreso kaj la kongresurbo la L.K.K. laŭpeto sendos, kondiĉe ke ili estu represataj en naciaj ilustritaj gazetoj.

Alveturo.—Ĉar la kongreso ĉitium fojon okazos en lando, kien ĉiuj eksterlandanoj devos veni trans la maro, la L.K.K. speciale atentis pri bona aranĝo de la alveturo de la ŝipoj. La intertraktadoj kun la Finna Vaporŝipa Kompanio ankaŭ jam kondukis al principa interkonsento, laŭ kiu ni jam nun povas doni la jenajn informojn.

“Brita Imperio.”—Ŝipo (versajne “Arcturus”) eliros el Hull merkredon la 2an de aŭgusto, tra Kopenhago (4|8), kie ĝi restos nur kelkajn horojn, kaj alvenos Helsingforson dimanĉon la 6an posttagmeze. Vojaĝprezoj, speciale rabatitaj por la kongresanoj, estos maksimume en la Ia Klaso £ 14:8 ŝ.—. Ila Klaso, 11:12—, kaj IIIa Klaso 6:14— (ĉio kun manĝo).

Danlando.—La ŝipo el Hull prenos la danajn samideanojn el Kopenhago vendredon la 4an de Aŭg. ptm. Alveno Helsingforson la 6an. Vojaĝprezo maksimume Ia Klaso D. Kr. 160—, Ila Klaso 120—, kaj IIIa Klaso 72— (ĉio kun manĝo).

Germanio.—El Stettin (versajne “Ariadne”) eliros la 2an Aŭg. alvenante Helsingforson vendredon la 4an. Vojaĝprezoj maksimume en la Ia Klaso, Finn. Mk. 720—kaj en la Ila Klaso 640— (ĉio kun m.)

Svedlando.—El Stockholm ŝipoj iros 3foje semajne. Plej konvena ŝipo por la kongresanoj eliras jaŭdon la 3an Aŭg., alvenas Helsingforson la 4an. Vojaĝprezoj maksimume en Ia Klaso S. Kr. 80—, Ila Klaso (sen kajuto) 48—(ĉio kun m.)

Aliaj linioj. Krom tio ekzistas eblecoj ke speciala ŝipo povu veturi el Lubeck vendredon la 4an de aŭgusto Helsingforson lundon la 7an frumatene. Prezoj samaj kiel el Stettin.

Per la linio Antwerpen-Rotterdam-Helsingforso ankoraŭ ne estis eble rezervi ŝipon.

La samideanoj, kiuj deziras uzi ĉi tiujn ŝipojn, devos pri tio informi al LKK aŭ al la Karavangvidantoj en la diversaj landoj plej malfrue 6 semajnojn antaŭ la ekveturo. La LKK jam interkonsentis kun S-ro P. Blaise, 125, Hambalt Road, Clapham, London, S. W. 4 pri gvidado de la brita kaj kun S-ro L. Poncet, 36, rue Victor Hugo, Lyon, pri gvidado de la franca karavano, kaj petas ĉiujn britajn kaj francajn samideanojn sin turni al ili en ĉiuj demandoj. La LKK esperas, ke ĝi baldaŭ povos sciigi nomojn de karavangvidantoj ankaŭ en aliaj landoj kaj petas personojn interesigintajn fariĝi tiaj plej baldaŭ informi pri tio al la LKK.

Koncerne la forveturon el Helsingforso post la kongreso, la LKK ankaŭ povas sciigi, ke ŝipoj al Hull kaj Stettin foriros sabaton la 12an de aŭgusto vespere, kaj al Stockholm dimanĉon la 13an matene, kiujn okazojn do povos uzi la samideanoj kies libertempo ne permesas pli longan restadon en Finnlando. La ŝipoj elveturas ĉiusemajne, la nomitajn tagojn.

La Loka Kongresa Komitato.—Adreso: poŝta (ankaŭ por monsendoj): XIV Kongreso de Esperanto, Helsinko, Finnlando. Telegrafa: Esperanto, Helsingfors.

TRIA KOMUNIKO

1. Vivkosto en Helsinko. La cifero I signifas unuarangan hotelon aŭ restoracion, II duagradan, III pensionon aŭ "hejmon por vojaĝantoj" (puraj kaj komfortaj), IV malkaran manĝejon (ankaŭ ĉi tiuj tre rekomendindaj). Loĝejo: I 35—70 mk (du litoj 50—100 mk), II 30—50 mk (du litoj 40—70 mk), III 25—35 mk (du litoj 35—50 mk). Teo aŭ kafo kun buterpano 5—6 mk. Matenmanĝo (lunĉo) I—III 12—15 mk, IV 5—9 mk. Tagmanĝo I 20—25 mk, II 15 mk, III 12 mk, IV 6—10 mk. Vespermanĝo same kiel tagmanĝo. Vegetara matena, taga aŭ vespera manĝo 7—9 mk.—Pri malkaraj loĝejoj ni informos poste.

2. Aliĝo. La aliĝilo nun estas preta kaj sendita kun la Esperanta gazetaro en ĉ. 40,000 ekzempleroj. Se iu tiel ne ricevis la aliĝilon, bonvolu peti ĝin de la LKK.

Ni reatentigas, ke nur aliĝoj kun kotizo estas registrataj. La jam aliĝintoj estas petataj plenigi kaj alsendi la aliĝilon.

3. Pritraktotaj aferoj. Ni atentigas la samideanojn, ke ĉiuj pritraktotaj aferoj estas informotaj al la KKK, per adreso de Esperantista Centra Oficejo, 51 rue de Clichy, Paris, antaŭ la 1a de majo 1922.

4. Fakaj kunsidoj. La LKK konsideras la sukceson de la fakaj kunsidoj tre esenca por la ĝenerala sukceso de la kongreso, tiel je propaganda vidpunkto kiel ankaŭ por la progresado de nia interna movado. Tial la LKK iniciatos, ke diversaj fakaj organizoj invitu kaj aranĝu la fakajn kunsidojn. En niaj komunikoj ni informos la adresojn, al kiuj povis sin turni la samideanoj, kaj laŭeble la societojn invitantajn.

Laboristoj. Laborista Esperantista Societo "Unueco" kaj la Kleriga Ligo Laborista (Finnlanda). Adreso ĉe Työväen Urheiluliitto (Laborista Sportligo), Eläintarhantie 1, Helsinki.

Blinduloj. S-ro R. Bergh, Gengatan 3.

Kristanoj. Pastro H. Patiala, Vuolenkoski, Uusikyla.

5. Antaŭkongresa ekskurso trans la Polusa Cirklo. Ĉar kelkaj samideanoj el Italio esprimis la deziron viziti la bordojn de Glacia Oceano, ni decidis iniciati ekskurson al Petsamo, la nova teritorio de Finnlando ĉe la Glacia Oceano. Ĉi tiu vojaĝo kompreneble estas tre longa kaj parte peniga, tiel ke ni povas ĝin rekomendi nur al grandaj turistoj, sed cetere neniu ekskurso pli plene valoras la penojn. Ni aludas al la ilustrita artikolo en Esperanta Finnlando, decembro 1921. —La partoprenantoj devos elveturi el Kristiania, ĉefurbo de Norvegio, la 9an de julio; ili povos resti unu tagon en la interesaj urboj Trondhjem kaj Tromsø, kaj alvenos al Vardo la 16an nokte. Ĝis tie la vojaĝo okazos en unuaklasa vaporŝipo. De tie oni daŭrigas per motorboato al Petsamo, kie ni alvenos antaŭ la malleviĝo de suno, kiu okazas la unuan fojon en la somero la 17an de julio, certe ankaŭ tiam nur por kelkaj minutoj. La meznoktan sunon la ekskursantoj vidos almenaŭ trifoje. En Petsamo ili restados ekskursante kaj fiŝkaptante 7—10 tagojn, por poste ekveturi laŭ riveroj, lagaroj, ŝoseo, per boatoj kaj poŝta aŭtobuso ĝis Rovaniemi, kie ili eniros fervojan kupeon. La 3an de aŭgusto ili alvenos en Helsinki, kie ili do havos du plenajn tagojn por ripozo kaj rigardado de la urbo, se ili ne volas uzi tiujn al ekskursoj. —La ekskursantoj, kiuj eble ne kuraĝas alveturi tra la dezertoj, laŭ riveroj kaj lagoj, povas reveturi laŭ la linio Vardo-Narvik-Haaparanta-Tornio-Helsinki, per vaporŝipo kaj vagonaro. —La kostoj de vivado en Petsamo estas ĉ. 50 Fmk tage. La veturo tra la dezertoj kostas 1,200—1,800 Fmk (laŭ la nombro de partoprenantoj), de Petsamo ĝis Helsinki, kun manĝo, tranoktado kaj ĉio enkalkulata. La vojaĝo tra Narvik proksimume egale. Biletprezoj: fervoje Kristiania—Trondhjem I 134:— II 67:— III 39:30, ŝipe Trondhjem—Vardo I 117:50, II 75:— III 47:50 Norvegaj kronoj.

6. La poŝtkartoj kaj reklamsignoj promesitaj pretiĝas en mezo de decembro kaj estas sendataj al ĉiuj mendintoj. Mendu kaj uzu kiel eble plej multe!

La ĝisnunaj aliĝintoj estas el sekvantaj landoj:

Germanio 10, Angllando 7, Holando 6, Estonio 4, Ĉekoslovakio kaj Francio po 3, Aŭstrio, Pollando, kaj Svislando po 2, Finnlando 37, entute 76 aliĝintoj el 10 landoj.

KIAM NENIA STELO BRILAS

2a parto: La Rakonto de F-ino Lajoie

Ĉu iu pli ol mi ŝuldas al tiu ĉi lingvo? Mi dubas. En la lasta tempo ĝi estis ĉio por mi. Senokaza, sen intereso estis mia vivo, ĝis antaŭ kelkaj semajnoj; kaj kiam oni postulas ke mi rakontu pri ĝi, mi efektive povas ekrememori nenion dirindan, krom la maniero en kiu mi venis al kono de la vortoj kiujn mi nun uzas, kaj la granda servo tia kono jam faris por mi.

Mi naskiĝis antaŭ dekŝep jaroj en Kanada vilaĝo, kie oni parolas nur france. Ambaŭ miaj gepatroj mortis kiam mi estas tre juna —mi preskaŭ ilin forgesas— kaj poste, monahineja lernejo akceptis min. Tie de la komenco mi havis veran amikinon en Fratino Madeleine-Celeste. Ŝi komprenis min, kiam aliaj nomis min stranga knabino; kaj pro tio mi ŝin amis, pli ol ŝi iam povis konscii. Estis Fratino Madeleine-Celeste kiu sur sin prenis mian apartan instruadon, kiam mi ploris pro tio ke la ĝis-tiamaj instruistinoj opinias min stulta. Sed rekte de tiu momento da malfeliĉo rezultas ke mi uzas nun tiun ĉi lingvon.

Angelo-sur-tero estis Fratino Madeleine-Celeste. Sub ŝia gvidado, inspirita al penoj pro dankemo kaj amo, mi efektive komencis brili je kelkaj el la lernaj objektoj; kvankam antaŭe, mi tutajn paĝojn de lernolibro ruinigis per larmoj, anstataŭ ilin studi, pro la konvinko ke mi ne kapablas. Ĉe lingvoj, tamen, mi malmulte pliboniĝis; kaj Fratino Madeleine-Celeste kun vera saĝo ĉesigis la lecionojn latinan kaj anglan, en kiuj lingvoj mi ja nenion komprenis, daŭrigante nur la francan gramatikon. Ŝi diris ke nenio bona rezultas el studo kiu ne estas agrabla al lernanto.

Sed eĉ en mia patra lingvo mi malfacile faris progreson. Tre lacigis min la teda lernado de reguloj, ĉiu kun esceptoj. La komplikajoj de lingvo ĉiam ŝajnis al mi sensencaĵo granda. Vane mi serĉis kialon de ili, kaj venis al konkludo, ke ili estis malice elpensitaj por konfuzi infanojn. Dum la gramatika horo, ne povante alkoncentriĝi al tia por mi malŝatata temo, por distri min mi ekkutimis krei propran gramatikon, tiel kiel lingvo devas esti laŭ mia opinio, sen esceptoj tre laŭregula. Okazis unu tagon ke la kajero enhavanta ĉion ĉi tion venis en la manojn de Fratino Madeleine-Celeste. Ruĝiĝis miaj vangoj kiam ŝi devigis min klarigi ĉion en tiu mizera libreto. Sed ŝi ne koleris min. Anstataŭ diri, "For kun via absurdaĵo!" ŝi nur ridetis pro mia ideo, dirante: "Se plaĉas al vi studi artefaritan lingvon, mia kara, permesu ke mi provizu ĝin."

Kelkajn tagojn poste, ŝi prezentis al mi propramane skribitan gramatikon de nur dek ses reguloj, kune kun mallonga vortaro kies ĉiu vorto estis silabita laŭ elparolo, sen ia escepto, tute kiel mi jam imagis dezirinde. Ŝia lingvo estis tiom pli bona ol la mia, ke mi entuziasmiĝis pri ĝi, kaj petegis ke ŝi permesu ke ni kune lernu ĝin, uzante ĝin por amuzo kiam ni estas solaj.

"Vere vi havas strangajn fantaziojn," ŝi respondis, tamen, tia propono provizus taŭgan ekzercilon por via vagemaj cerbo, kaj neniel malutilus al vi. Konsentite estas, sed atentu ke neniu sciiĝu."

Mi komprenis. Nia laborema Patrino Supera ne aprobus tian vanan uzon de tempo. Mi promesis neniam aludi la aferon al iu ajn, kaj post tiam ni ĉiutage studis tiun lingvon de mia amika instruistino. Mi surprizis ŝin per miaj kapabloj ĝin akiri. Ĝi ne estis studo sed distraĵo, ne estas do mirinde ke mi progresadis bone. Fratino Madeleine-Celeste trovis malfacile prepari novajn listojn de vortoj kaj esprimoj sufiĉe baldaŭ por mi. Ĉiam kiam kune kaj solaj, ni ekzercigis en ili. Monatoj kaj eĉ jaroj forpasis, sed ni ne ĉesis daŭrigi la kutimon; kaj fine ni povis interparoli pri ia ajn temo senĝene, en ŝia lingvo bela. Ĉio akirita estis sen granda peno, prekaŭ senkonscie, plejparte en libera tempo dum mi kudris apud ŝi en vespera horo.

Sed, ve, venis printempo de malfeliĉo. Fratino Madeleine-Celeste pli kaj pli aspektis suferante, kaj unu malhelan matenon mi vane atendadis ŝin. Nur post tuta semajno oni permesis ke mi vizitu la ĉambron kie ŝi kuŝas malsana. Bedaŭrinde, aliaj ĉeestis, igante neeble ke mi eldiru laŭvole tion kio estis en la koro; kaj pala, malgrasa Fratino Madeleine-Celeste, tiel kviete kuŝanta sur sia lito de doloro, ankaŭ estis ĝenata pro tio, mi sentis.

"Kara Katrino," ŝi diris malforte, "viaj okuloj estas plenaj de larmoj. Certe tio ne estas pro mi, ĉar jam Li estas venanta por mi. Pro vi mem vi ploras kaj mi pro vi ankaŭ en tiu ĉi horo. Restas multe kion mi volus instrui al vi antaŭ ol vi iros en la mondon; ĉar senlimajn diferencojn vi trovos ekzistantajn inter ni ĉi tie kaj tiuj kiujn vi sendube renkontos. Vi ne scias ja kio estas la vivo."

Ŝi ĉesis pro laciĝo, longe rigardadis rekte en miajn okulojn, kaj fine demandis: "Ĉu iam mi parolis antaŭ vi, Katrino, pri ia lingvo kiu, konkuranta kun la franca, povas esti uzata inter homoj de ĉiuj nacioj?"

Muta pro miro pri tio kion ŝi aludas, mi neis per la kapo; kaj ŝajne tio plaĉis al ŝi. "Mi ne rompis mian promeson al superulino," ŝi aldonis, kun kontenta sopiro. Poste, en siaj manoj ŝi prenis la miajn, kaj samtempe mi sentis ke ŝi metas malgrandan aĵon inter ili. Kio ĝi estas mi ne povis diveni, sed iel mi sciis ke pri ĝi ŝi volis min silenta; kaj ke la vortoj kiuj sekvos koncernas ĝin. "Kara knabino," ŝi diris, "se iam venos tago de malespero, pro la monda malvarmeco, serĉu vi la simbolon. Ĝi estu ĉiam, ĉie por vi signo de klera, fidinda, amika homo, la simbolo de bonfaranto." Tiam la lacaj okuloj kaj buŝo fermiĝis.

"Ŝi jam vagas en la pensoj," iu diris, kaj mano sur mia ŝultro forkondukis min; sed mi obstina iris nur dorsantaŭen, tiom mi volis fiksi la okulojn al tiu amata vizaĝo sur la lito. Kiam mi estas sur la sojlo, dum la alestantoj interparolis kaj ne atentis ŝin, Fratino Madeleine-Celeste malfermis siajn trankvilajn okulojn kaj ekparolis, tiun fojon efektive en la lingvo ŝi sekrete instruis al mi. "Ĝoju kun mi," ŝi diris simple. Pro kortuŝeco mi ne povis formi respondon antaŭ ol mi estis fortirita eksteren. Sed dolĉe estas rememori ke, ĉe tiu fina ekvido, la kara vizaĝo estis radiant.

En la vespero, subite sonoris la kapela sonorilo, kaj mi sciigis

ke Fratino Madeleine-Celeste ne ekzistas plu. Mi sentis sola sur la tero. Kia malfeliĉa knabino estis mi en tiu nokto! Kiel mi banis per larmoj varmaj la lastan donacon—la simbolon! Nur pingla ornamajo ĝi estis. Nur tia, sed kiom mi valoris kaj adoris vin, malgranda verda stelo!

Daŭrigota.

KRONIKO ENLANDA

New York, N. Y.—La Novjorka Esperanto Asocio okazigas barĉon ĉiun kvaran dimanĉon je la 7a vespere, ĉe la Restoracio Endicott, 81st St. kaj Columbus Ave.

—La Esperanto Service Corporation, 500 5th Ave., importas esperantaĵojn kaj ĉiujn aferojn importebajn, kaj celas la praktikan kaj komercan uzon de Esperanto. Ili jam disdonis dek mil propagandajn cirkulerojn pri Esperanto. "Come-Together" (Kuniĝaj) kunvenoj dimanĉojn 10 A. M. ĝis 1 P. M., ĉambro 306, 500 5th Ave.

—Esperantaj klasoj okazas nun:

En la Washington Irving High School, 17th St. kaj Irving Pl., ĉambro 604, 8 P. M. Instruisto, S-ro D. A. Klagin.

Vendredojn vespere, sama loko, Instruisto S-ro Sayers.

Lundojn vespere ĉe la Rainbow Circle, 105 W. 130th St., instruas S-ro A. D. Klagin. La Rainbow Circle estas Bahaja organizacio, ĉefe por nigruloj.

Dimanĉojn matene, ĉe la Ferrer School por gejunuloj, instruas S-ro A. D. Klagin.

Klasoj por radikaluloj ĉe la Laborista Esperanta Centro, 320 2nd Ave., vesperojn 8 P. M.; ĉiun dimanĉon vespere, danco, kantado, ktp.

La 14an de Januaro okazis la barĉo de Harmonio ĉe la Green Witch Restoracio, 68 E. 11th St., ĉeestantaro proksimume 75; paroladoj, dancado ĝis la 1a A. M. (Recitado de Teresita Gascon Ferrer.) Esperanta Klubo Harmonio kunvenas ĉiun duan sabaton je la sepa vespere.

Weehawken, N. J.—La 15an de Januaro okazis la 1a Granda Koncerto de la Hudson County Esperanto Association, en Union Hill, N. J., ĉe la Union Hill High School: Muziko, Parolado de S-ro James F. Morton pri "La Senarmiligistaro kaj Esperanto," Recitado de Teresita Gascon Ferrer (la plej juna esperantistino), kaj Kantado Angle, Germane, France, Itale, kaj Esperante, de F-ino Lowell, Opera kantistino—ĉeestantaro, proksimume 400. Raportis lokaj, Novjorkaj, kaj kelkaj muzikaj gazetoj. Klaso komencis Jan. 31 je la Dispatch Building, Union Hill. Organizis kaj instruas S-ro J. J. Sussmuth.

Vic-Prezidanto J. J. Sussmuth presigis lastatempe "The Fourteen Facts about Esperanto" en la germana kaj presigos en la franca.

La Hudson County Esperanto Society havas barĉon ĉiumonatan. La lasta okazis Jan. 26. Marton la 8an okazos la Unua Datrevena Festeno de la klubo. Troviĝas multe da interesatoj kaj raportas konstante Hudson Dispatch, Hudson Observer, Hudson News, Staats-Zeitung, kaj aliaj ĵurnaloj.

Philadelphia, Pa.—Je la oka de Januaro, 1922, fondiĝis nova grupo nomita "Esperanto Grupo Antaŭen," por disvastigi Esperanto inter la hebreoj. La sekretario estas elektita S-ro M. Perlow. La grupo malfermis jam tri klasojn en Esperanto:—du klasojn angla-esperanta-jn kaj unu klason hebrea-esperanta-n. Ĉiu hebrea Esperantisto bonvolu skribi kaj helpu nian movadon alporti la hebreojn en Esperantujon. Grup-sidejo 942 N. Franklin St. Skribu al M. Perlow, 762 S. 5th St.

Leesville, La.—Je publika kunveno ĉe Llano Kolonio S-ro Howard Buck interese paroladis pri Esperanto; kiel rezulto li nun instruas klason de 36 p. Depost la aŭtuno 1921a li instruas du klasojn en Esperanto en la kolonia lernejo.

Nicolet, Minn.—Fondiĝis Esperanto Klubo en la gimnazio, Nicolet Consolidated Schools.

Boston, Mass.—Kunvenis la klubo por barĉo kvinsabata Jan. 6. anstataŭ Dec. 31. Vizitis nin el Manchester, N. H., F-ino Daisy Flanders kaj S-ro Williams. Paroladis F-ino Robarts, klasano de Sek. Lee, kaj S-ino Frost de la klaso de D-ro Lowell. Oni reelektis unu-voĉe la ĝisnunan oficistaron. La manĝado, trinkado (kafo kaj kakao), kaj babilado finis ĉirkaŭ la 11a. La komenca klaso de D-ro Lowell finis Jan. 31. Nova kurso komencos februaron la 21an; tiu nova kurso estos por ambaŭ progresintoj kaj komencantoj, eble per legado anstataŭ lernolibro.

Cleveland, Ohio—Ni havas 8 studentojn en nia klaso, kiu kunvenas konstante ĉiun lundon vespere en la South Branch Library. Instruas S-ro Stanley Kozminsky.

Denver, Colo.—Esperanto malvigla, pro la malesperiga senlaboreco.

Topeka, Kans.—Okazis propaganda kunveno decembron la 10an ĉe la Central Y. M. C. A., kie Rev. J. H. Fazel paroladis, kun lumbildoj de Esperantistaj progresoj en diversaj landoj.

Mexico, Mex.—La samideanoj de Meksikio lastatempe reunuiĝas kaj komencas agadon viglan. Grupoj renkontas en la ĉefurbo ĉiusemajne, kaj en diversaj lokoj la antikvaj samideanoj revarmiĝas. Ni salutas al Arguso, bonaspekta, 8-paĝa, ĉiumonata, bone redaktata gazeto en Esperanto kaj la hispana. Adreso: M. C. Rodriguez, Apartado No. 2482, Mexico, D. F., \$1.00 po jaro.

The U. E. A. is in need of our support this year. Let us every one remember what the U. E. A. stands for; the organization of those who already know the language, for the purpose of making it of practical value today, not merely of theoretical value tomorrow. The cost of membership with the magazine, "Esperanto," is \$2.50, sent thru your local delegate. A number of new delegates have recently been appointed, including Secretary Lee for Boston and Editor Frost for Cambridge; if you have no local delegate dues may be sent thru either of these or preferably direct to U. E. A., 12 Boulevard du Theatre, Geneve, Switzerland.

KLIPLINGS

Norsk Bokbindertidende, organ of the Norwegian league of bookbinders, has agreed to publish Esperanto articles within their department. We are asked to make this fact known to bookbinders of this country and to send any suggestions, etc., to the editor: Hans Aas, Bokbinderforbundet, Folketa hus, Kristiania, Norvegio.

The Brazilian Esperantist League has undertaken the task of sending out the large and beautiful prospectus of their Independence Centenary Sept. 7 to Nov. 15, 1922, in seven languages, including Esperanto.

The British League for the Abolition of Vivisection has issued a flier in Esperanto giving the position of Dr. Doyen, declaring that experiments on the smaller animals were worthless for results upon humans. One should study and experiment with sick animals or humans. Address 32 Charing Cross, London, S. W.

Danzig reports 5 courses for beginners, 96 pupils in all, besides an advanced class of some 30 or 40. The club founding anniversary, Nov. 5, brought out 300 persons, and a feast in honor of the founder, S-ino Anna Tuschinski, on Dec. 4, some 250.

All Esperantists, and especially teachers, will be interested to know that Internacia Pedagogia Revuo has resumed publication—Address, J. Jacobs, Boomsche Steenweg, 444, Antwerpen, Belgium. \$1. includes both the magazine and membership in the Internacia Asocio de Instruistoj, we believe.

The Edinburgh Dictionary has now been published in Braille by the National Institute for the Blind, 224 Great Portland St., London. The Braille copy is in four volumes: Vol. 1 containing the Esperanto roots; Vols. 2, 3, and 4 the English vocabulary. The price of each volume is 16sh., but blind British purchasers are allowed a discount of 75 per cent, and those of the British Dominions one of 50 per cent. The English-speaking blind Esperantist has now at his disposal all that is needed for a good working knowledge of Esperanto, for this Dictionary and the "Esperanto Teacher" are now both obtainable at the National Institute. As the National Institute has provided the plates, and is selling the work to British readers at one quarter of the cost of the individual volumes, the edition will probably soon be exhausted.

Esperanto is officially taught as a regular subject in 29 Bulgarian schools.

In Russia the People's Commissaries have arranged for instruction of Esperanto (200,000 rubles paid) in the schools of Kherson, Cherepovec, and Serpuhow.

An Esperanto course began Nov. 21 at the Zagreb University. The Zagreb Fair is also considering Esperanto. At Split a course is going on in the monastery public school. Nov. 24 an Esperanto course began at Trsat. Two courses are functioning in Fiume.

Zagreb has now courses for members on three evenings a week at the club rooms, on two evenings for postal officials, and on two evenings at the State Statistics Bureau.

We read in the new *Bulteno* of the *Skolta Esperantista Ligo* that the Esperanto scoutleader for Usona, Rev. John H. Fazel, is at 1520 Mulvane St., Topeka, Kansas. It is expected that sub-agents will be appointed for the Eastern and Western United States. Over 30 scouts attended the Praha congress, and still more will probably attend at Helsinki. The yearly dues are 2 shillings to be sent thru the national agent.

Thanks to the tireless efforts of Samideano Wilken, the Egyptian Esperanto Society has been re-established and plans to soon publish "*Egipta Esperantisto*." The Alexandrian group is perhaps the most poliglot group in the world, some 30 languages being spoken by its members.

RECENZA FAKO

Listo de Komercaj Branĉoj (for Leipzig Fair)—a directory dictionary, Esperanto-German, 18 pp., free, Messamt für die Mustermessen, Leipzig, Germany.

Handledning i Esperanto, Setälä-Ahoniemi, 64 pp., 16 fm. at Esperanto Office, Kasarminkatu 20, Helsinki, Finland—this is a companion book to the Setälä Legolibro well printed and adapted for translation exercises, for Swedish speaking people

Tra la Mondo, 1a parto, Bennemann, 96 pp., in card cover, il., 10M. plus postage at Ferdinand Hirt & Sohn, Salomonstr. 15, Leipzig, Germany—a very interesting story book in excellent Esperanto, a fitting first reader for children. The illustrations are very effective in themselves but often unrelated to the text and therefore do not belong in the Esperanto story. At least an Esperanto title or textlet should accompany each of these unrelated pictures, for otherwise they will naturally only suggest ideas and words in the national language and thus break in upon the acquirement of Esperanto.

Anekdotoj pri Dante, Migliorini, 24 pp., 0.80L. at Presejo de l' Esperanto, S. Vita al Tagliamento, Italy. A series of short selections about the poet.

English-Esperanto Dictionary, Fulcher-Long, 350 pp., well bound, blue cloth, 8 sh. by post from B. E. A., 17 Hart St., London, W. C. 1, England.—A 30,000 word dictionary of careful workmanship giving the language as it is (for example, land-names in both the -io and -ujo forms), clearly printed and of handy size. The eye is helped to rapid solution by the repetition of words of various meanings for each new meaning. Rarely a translation is open to criticism as to use or logic, e. g., *almonde* for "upstream" instead of *kontraŭflue*. This work was sorely needed to complement the Millidge Esperanto-English Dictionary and replace the Rhodes, which, however excellent in its day, is no longer up-to-date. We have no doubt that this work will see long and constant service wherever the English tongue is spoken, and suggest that future editions be upon stronger paper even if more expensive.

A small American edition of the above will be ready in a few days, bound in green cloth, at \$2.00.

Prospekto de la Eksterlanda Fako, Nacia Ekspozicio, 16 pp., no price, Commissao Executiva do Centenario da Independencia, Bibliotheca Nacional, Rio de Janeiro, Brazil.

Bonhumoraj Rakontoj (E.L.A.), seven modern stories from the Hungarian, 32 pp., \$.06 from Paulo Balkanyi, Budapest, VI, Hajos u 15, Hungary.

La Katolika Esperanto Movado kaj Espero Katolika, also **Die Katholieke Esperanto Bewegung en Espero-Katolika**, both devoted to the authority behind Espero Katolika, which it is planned to continue, obtainable from Espero Katolika, Udenhont, Netherlands.

La Kantistino, Hauff, Wuster, 62 pp. at Esperanto Verlag, F. Ellersiek, Berlin, S 59, 11.25 M.—No. 8 of Nova E. Biblioteko.

Mondo kaj Koro, poemoj de Kalocsay, 32 pp., \$.07 from Paulo Balkanyi, Budapest, VI, Hajos u. 15, Hungary. We have a dozen of these and also of *Ses Noveloj* for 10 cents each at Esp Office, 507 Pierce Bldg., Boston 17, Mass.

La Vojaĉo and Nia Verda Stelulino, Thomas, each 3 M plus postage at Germana Esp. Eldonejo, Johannisplatz 3, Leipzig, Germany.

Babilado de Bonhumora Zamenhofano, Šapiro, (E. L. A.), 44 pp., il., 5 R.K. from the Polish Esperanto-Servo, Kordeckiego 1, Bydgoszcz, Poland—a bright and witty gallery of portraits of Esperantist types.

L' Esperanto et les Associations Internationales a Bruxelles, 1920—40 pp., 2 fr. at E. C. O., 51 rue de Clichy, Paris, France.

Cours Methodique d' Esperanto, versions, 2a eld. Aymonier & Grosjean-Maupin, 136 pp., 2 fr. at E. C. O., mostly Zamenhof excerpts.

Tradukoj de Francaj Poezioj, kun teorio de nova versfarado, Baliman, 24 pp., 2 fr. at E. C. Librejo, 51 rue de Clichy, Paris, France—metrically exact but not in rhyme, excellently printed. This work probably represents a great deal of hard labor and careful thought.

OFFICE NOTES AND EDITORIAL MEDITATIONS

We have just received a heartrending letter from the center of the famine zone in Russia. It tells of the daily deaths now occurring. For months the writer has not seen bread of any description, and his baby son is dying before his eyes. The snow covers over the herbage, and now there are only cats and dogs and bodies of horses to eat. The writer is T. Grafov, Arkadak, Saratovskaya gubernio, Russia.

New catalogs are ready for distribution, calendar-blotters of the real ink-absorbing variety await your order at \$1.00 per hundred, (a few only in French or Spanish 15 cents per dozen), and reprints of the December article on school use of Esperanto at 50 cents per 100.

Amerika Esperantisto challenges comparison with any Esperanto magazine at its price. But remember that this is so only because of the existence of a guarantee fund, and financial stability is only possible in future if we have a large increase of subscribers. If you want A. E. continued and improved, give your neighbor a chance to subscribe. We need 2000 subscribers to pay running expenses.

MESSAGE OF EXECUTIVE COMMITTEE

Having duly considered the various invitations received from cities desiring to entertain the 1922 Congress of the Esperanto Association of North America, the Executive Committee has unanimously decided that the greatest advantage to the Association and its members will come from holding the Congress in Toronto, where a devoted and enthusiastic group of Esperantists is diligently engaged in spreading the cause. The location of the Congress city will permit the attendance of many hindered by excessive traveling expenses from being present at recent Congresses much farther from their homes. It is on the edge of the Middle West, and at the same time not at too great a distance from the active Atlantic Coast centers. The attractions of the city are numerous and far-famed; and the local Esperantists may be trusted to create the most favorable opportunities for their enjoyment by all kongresanoj. It is now time to begin planning for attendance. Those who had the privilege of attending the Montreal Congress know something of the nature of Canadian hospitality, and it is certain that nothing short of absolute impossibility to be present will keep any of them away. The rest have an unexpected treat in store for themselves, and will hereafter look back to the Toronto Congress as one of the brightest memories of their lives. Moreover, there will be plenty of serious work to be done for the Association, making it a duty as well as a pleasure for every Esperantist to break through every difficulty likely to hinder his presence.

James F. Morton, Jr.,
Chairman of the Executive Committee.

PRESS MENTION

The Christmas edition of the New York Staats-Zeitung gave a long article to telling about "Wie ein deutsches Schulmädchen mit Hilfe von Esperanto nach Spanien kam."

A great deal of interest was aroused by the Public Ledger (Philadelphia, Pa.) copyright interview, "Need A Universal Language," which was featured January 23 in many newspapers throughout the continent and called forth a considerable stream of editorial comment.

"Esperanto for Diplomacy" was the title of an editorial in the Boston Sunday Herald of January 29th. Unfortunately the writer thought "universal" meant "sole, exclusive."

The Chicago Daily News, in an editorial on January 27, "The Case for a World Language," explained the meagreness of the Esperantist demands, as for an international utility 'like travelers' checks.'

The Wahkon (Minnesota) Enterprise of January 5 gave a dispatch from Paris entitled "Air Esperanto Sought for Use in Wireless."

The Workers' Dreadnought (founded and edited by Sylvia Pankhurst, for international communism), 152 Fleet St., London, E. C. 4, England, is publishing a series of Esperanto lessons.

The Llano "Colony Cooperator" is continuing its excellent articles on Esperanto together with a series of lessons by Samideano Buck.

Reklamoj \$20. po paĝo— $\frac{3}{4}$ paĝaj aŭ pli—10 numeroj sen ŝanĝo \$150. Perantoj skribu, pri rabato.

Propagandisto—Mi paroladis antaŭ grandan aŭdantaron kaj entuziasmigis ilin.
Saĝulo—Ĉu vi vendis lernilojn aŭ starigis kurson?
Propagandisto—Ne! Sed mi esperas ke ili tion faros.
Saĝulo—Vana Espero! Kial vi ne vendis tietiam

—!PROPAGANDA PACKETS!—

1. Primer of Esperanto, O'Connor.—regular list price: \$.10.
2. Handy Vocabulary, O'Connor. — regular list price: .10.
3. Kolomba Premio (or La Mopso de Lia Onklo).
4. One other piece of Esperanto literature (our selection).
5. "Teacher's Number" of A. E.

Together these catalog \$.50; we will sell four packets for \$1.00.

The Esperanto Office, Pierce Bldg., Copley Sq., Boston 17, Mass.

MISERERE (Wagnalls) kaj THAIS (France) Po \$.50.

La ROZUJO ĈIUMILJARA (Wagnalls)

La AKROBATO de Nia Sinjorino

BLANCHE, la Virgulino de Lille (Schubin)

MIMI, Rakonto pri la Latina Kvartalo

dum la Milito (Giesy)

Po \$.35.

La unuaj eldonadoj tradukitaj de

S-RO EDWARD S. PAYSON

Prezidanto de la Esperantista Asocio de Norda Ameriko

Aĉetebraj ĉe la Esperanto Office,

Po \$0.35

Pierce Bldg., Copley Sq., Boston, Mass.

DEZIRAS KORESPONDI

Four insertions: 25 cents. Announcement consists only of name and full address. Additional matter: 10 c. per line or fraction thereof.

Kvarfoja anonco: 5 poŝtaj respond-kuponoj. Anonco konsistas nur el nomo kaj plena adreso. Plia linio aŭ parto: 2 r. k.

Arthur A. Smith, Van Wert, Ohio, U. S. A.
(Usono) deziras korespondi kun artistoj kaj forografistoj, aŭ spertuloj aŭ lernantoj, vivantaj en ia loko de la mondo.

Herbert A. Wallace, 1915 No. 13th St., Kansas City, Kans.

F-ino Gertrude M. Emanuelson, Zion City, Lake Co, Illinois, U.S.A.

S-ro John Stover, 1217 So. Peach St., West Philadelphia, Pa.

S-ro Curto Baste, 36 Xifre Str., Barcelona, Hispanujo.

P-ro Joso Lipes, Auburn avenu and Drake street, St. Andrews City, Florida, Usono.

S-ro F. S. Devona, care of Falley Petroleum Co., 510 First Nat'l Bank Bldg., 38 S. Dearborn St., Chicago, Illinois, U. S. A.

Lernantinoj de la 3a gimnazia klaso (10a jaro) dez. kor. per I.P.K. kun ĉiulandaj junaj fraŭlinoj precipe kun samagaj lernantinoj. Sciigu adreson al P.A.Kolev, str. Regentska, 19, Sofia, Bulg.

ATTENTION! ESPERANTISTS!

The LLANO PUBLICATIONS

record the doings of the Llano Co-operative Colony in Louisiana. This group of co-operators are using Esperanto largely and aim to use it in their every day work. It is probably the only community of its kind. Children are taught Esperanto in the High school course. They are also co-operating in the production and distribution of the necessities of life. They have a beautiful social life in a healthy happy community. Write for literature and ask for a sample copy free.

LLANO CO-OPERATIVE COLONY

Leesville, Louisiana.

THE WRITER'S MONTHLY

Edited by J. Berg Esenwein

A magazine of real help for those who write. Carolyn Wells says:

"The best magazine of its kind because it is practical."

Single copies 15 cents \$1.50 a year

THE WRITER'S MONTHLY, Dept. A
Springfield, Mass., U. S. A.

La
"Cherita
Grand"

2

Longa

56

Celojn

Kiel Esperanto, la universala
lingvo, entenas en si ĉiujn el la
plej bonaj elementoj de ĉiuj ling-
voj kaj prezentas novan kaj tute
apartan peron, tiel ankaŭ la
"Cherita Grand," eltirante el di-
versaj fontoj, montras tre unikan
instrumenton; la plej malgranda
"Grand."

EMERSON PIANO CO.

[Fondita 1849]

EDWARD S. PAYSON, President

Boston, Mass., Usono